

BonDia

EL PRIMER DIARI GRATUÏT I INDEPENDENT

ESPECIALS / SETEMBRE 2023

DIA DE MERI TXELL

URCOSA

+50 ANYS

DES DE 1971

ESPECIALISTES EN LA CONSTRUCCIÓ I EL
DESENVOLUPAMENT DE PROJECTES DINS
DE L'ÀMBIT DE L'EDIFICACIÓ. TÈCNIC
CONSULTOR CERTIFICAT EN PASSIVE HOUSE

C. dels Barrers, 21 - Santa Coloma - AD500 Andorra la Vella
T 720 975 - urcosa@urcosa.ad - www.urcosa.ad

Us desitja un bon dia de Meritxell

SUMARI

4

8

Entrevista. Conversa amb mossèn Ramon Rossell, rector de Canillo.

12

Les colònies. Quatre dècades d'AINA.

13

Un orgue a Meritxell. Ofrena a la Mare de Déu de Meritxell.

14

150 anys del patronatge. La Verge protectora de les Valls d'Andorra.

15

Visita de la Santa Seu. El cardenal Parolin oficiarà la missa solemne.

16

El Santuari nou. Del foc al projecte de Bofill.

18

Itinerari familiar. Un passeig de Canillo a Meritxell.

22

L'incendi. La tràgica nit del 1972.

24

La imatge. Una talla única del segle XII.

28

Cants de lloança. Goigs a la Verge de Meritxell.

30

La Llegendra de Meritxell. Tradició i interpretació.

32

L'origen del poble de Meritxell. Llogaret documentat des del segle XII.

34

Música. Orgue i saxo i 30 anys de l'ONCA.

36

Ruta Mariana. Recorregut per cinc grans santuaris.

38

Programa d'activitats. Agenda d'actes entorn del Dia de Meritxell.

LA VEU DEL POBLE, SA PRESIDENT Ferran Naudi d'Areny-Plandolit GERENT Ricard Vallès ESPECIALS BONDIA DIRECCIÓ Andrés Luengo CAP DE REDACCIÓ Marc Segalés REDACCIÓ Esther Jover Martin CORRECCIÓ Mercè Aznar MAQUETACIÓ Lúdia Jo, Reinaldo Márquez, Soraya Borlido FOTOGRAFIA Facundo Santana COMERCIAL I ADMINISTRACIÓ Joan Nogueira, Xavier Farran, Virgínia Yáñez DISTRIBUCIÓ Premsa distribució IMPRESSIÓ Imprintsa.

Baixada del Moli, 5. Andorra la Vella. Telèfon: 80 88 88 | www.bondia.ad

Govern d'Andorra

El Govern us convida a participar en els actes de celebració de la Festa de Nostra Senyora de Meritxell

Divendres 8 de setembre

9 h **Missa jove** animada pels infants i joves d'AINA.

11 h **Eucaristia solemne a la Basílica de Meritxell** presidida pel secretari d'Estat de la Santa Seu, el cardenal Pietro Parolin, i l'arquebisbe i copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives i Sicília, acompanyats dels sacerdots de les Valls, i cantada pel Cor dels Petits Cantors del Principat d'Andorra. Cant de l'himne andorrà i dels goigs i veneració de la Mare de Déu.

La missa serà retransmesa en directe per Ràdio i Televisió d'Andorra.

12 h **Ballada de sardanes** amb la Cobla Osona i repartiment de coca i moscatell.

18 h **Concert popular del Cor dels Petits Cantors d'Andorra** al Santuari en col·laboració amb la Fundació ONCA.

19 h **Missa vespertina**

Entre les 7 i les 21 hores hi haurà un servei gratuït i continuat d'autobusos entre la carretera general (torrent Pregó) i el Santuari de Meritxell.

L'església del Santuari tancarà les portes a les 24 hores.

Diumenge 17 de setembre

12 h **Concert de Meritxell a l'Auditori Nacional d'Andorra**, a Ordino, a càrrec de l'Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra: 30è aniversari de la Fundació ONCA.

SALUTACIONS

+Joan-Enric Vives i Sicília
Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra

Excm. Sr. Emmanuel Macron
President de la República Francesa i copríncep d'Andorra

Els andorrans estem de festa. Celebrem la solemnitat de la Mare de Déu de Meritxell, la nostra Mare i Patrona des de fa 150 anys, que vetlla amorosa per les nostres Valls. Serà el proper 24 d'octubre, quan s'escauran pròpiament els 150 anys de la seva proclamació pels Síndics i el Consell general en ple, com a Patrona i especial Protectora del Principat d'Andorra des de temps immemorial, ja que "és venerada i tinguda en moltíssima devoció", volent "atraure les benediccions del cel pel que toca a l'esdevenidor", com deia el M.I. Sr. Síndic Nicolau Duedra en la seva proclama del 1873, ja que "ha donat repetides gràcies, sempre que ha estat invocada". Invoquem-la també nosaltres, els cristians del segle XXI, amb cor de fills i mans agermanades i suplicants.

Per a solemnitzar aquest esdeveniment, ens visita enguany l'Emm. Sr. Cardenal Pietro Parolin, Secretari d'Estat del Sant Pare, és a dir el seu més alt i estret col·laborador en el govern de l'Església universal. El Principat a través de les seves Autoritats l'havia convidat, i fins ara no havia estat possible la seva presència. L'avinentsa dels 150 anys de la Declaració com a Patrona del nostre País ho ha fet possible. Un nou regal a Andorra de la Mare de Déu que honora el nostre País i que agraiem de cor.

Acudim a la nostra Mare celestial, invoquem-la amb fervor i devoció, perquè ens ajudi en tots els reptes que se'ns presenten, que ajudi les autoritats i les famílies, els infants i els joves, els ancians i els necessitats. Que doni aixopluc als qui el necessiten i salut als malalts, consoli els tristos i ens mení sempre cap a Crist, el nostre germà i el nostre Salvador.

Que estengui la seva mà beneïda sobre tots els racons del nostre País pirinenc, que penetri tots els cors amb la seva misericòrdia, i ens agermani amb tots els pobles del món, perquè bastim la justícia i la pau, tan anhelades, unides amb una fraternitat fecunda d'amor solidari autèntic.

No perdem el fervor dels nostres Síndics del segle XIX, ans renovem-lo. Déu obre per a nosaltres, a través de Maria, un futur ple d'esperança.

Visquem una joiosa festa de la Mare de Déu de Meritxell!

Estimades Andorranes i Andorrans, i tots vosaltres, residents, que participeu en la vida i en l'avenir d'aquest país.

Aprofito d'aquesta diada, tan especial, de celebració de la santa patrona de les Valls d'Andorra, Nostra Senyora de Meritxell, per adreçar-vos aquestes línies. Ho faig amb un vincle especial, sabent com, més enllà de la commemoració religiosa, aquest 8 de setembre representa, per a Andorra i tots els seus habitants, un moment d'unitat nacional, de cohesió social i de retrobament al voltant dels nostres valors comuns.

Una unitat que només es pot subratllar, en aquest

any 2023, quan el Principat celebra els 30 anys de l'aprovació de la Constitució de 1993 que li va permetre engegar una nova etapa afirmant-se com a actor, de ple dret, dins l'escenari mundial contemporani.

Però també valors comuns, que han permès a Andorra forjar la seva identitat i bastir el seu projecte a través dels segles. Entre aquests valors, m'agradaria destacar especialment el de la solidaritat davant les dificultats.

Una solidaritat que hem pogut comprovar davant la pandèmia, que no fa gaire temps va colpejar el món, davant de la qual Andorra va aconseguir desenvolupar una disciplina interna pròpia, sense deixar de mostrar alhora la seva solidaritat amb la resta d'Europa, com quan el govern andorrà va decidir mantenir, a finals de l'any 2020, les seves estacions d'esquí tancades durant tot el període de vacances de Nadal, optant per alinear-se amb França. Una solidaritat amb Europa que també s'ha traduït en l'adopció de sancions econòmiques contra Rússia, després de l'inici de la invasió d'Ucraïna, una primera en la història del Principat.

Però m'agradaria insistir, en aquest dia, en la importància d'expressar la nostra solidaritat amb la nostra gent gran, tenint cura també dels que estan al seu costat. Les respostes que donem a les qüestions que ens planteja l'envelliment, davant les dificultats de contractar personal qualificat, la complexitat dels equilibris financers, o davant els episodis d'onades de calor, òbviament es tradueix en una manera de projectar-nos en el nostre model de societat.

En aquest sentit, m'agradaria donar la benvinguda al recent projecte d'obertura d'un nou centre de dia per a gent gran dependent realitzat per la Creu Roja andorrana, al qual, en la meua qualitat de copríncep d'Andorra, me n'alegro d'haver pogut contribuir-hi, convençut de la importància de donar suport als actors implicats en aquesta iniciativa. Aquests centres assistencials permeten potenciar el manteniment a domicili, fins i tot en cas de patologies greus o de forta dependència, la majoria de vegades amb suport als cuidadors, i així contribuir a un millor envelliment. Projectes que testimonien la necessitat de solidaritat entre generacions.

Davant el repte d'allargar l'esperança de vida i el risc de dependència que s'hi desprèn, així com davant d'altres reptes mundials com el del canvi

climàtic, Andorra ha de continuar a donar respostes solidàries, tant a nivell de cadascuna de les seves parròquies com a nivell nacional i internacional. Un impuls que troba el seu origen en la singular construcció del nostre país, i que reafirma la seva confiança en el seu futur. No tinc cap dubte que sorgiran noves iniciatives, que contribuiran a preservar i augmentar aquesta excepcional qualitat de vida compartida pels habitants d'Andorra. Podreu comptar amb el suport del vostre copríncep.

Us desitjo a tots un Feliç Dia de Meritxell amb els vostres éssers estimats.

Traducció lliure - Únicament la versió francesa és fefaent.

ANDBANK /
Private Bankers

Andbank us desitja
una feliç diada

Andbank, compromís amb la societat,
compromís amb Andorra.

SALUTACIONS

M. I. Sr. Carles Ensenyat Reig
Síndic general

M. I. Sr. Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Benvolguts i benvolgudes,

Un any més, en acabar el període estival, donem el tret de sortida a un nou curs. El Dia de Meritxell marca al calendari el retorn a la normalitat després de les vacances d'estiu. En aquesta ocasió, però, la diada té una connotació molt especial.

Enguany commemorarem els 150 anys que el Consell General va proclamar Nostra Senyora de Meritxell patrona de les Valls d'Andorra. Ho va fer en una sessió celebrada el 24 d'octubre de l'any 1873.

El Consell General recollia d'aquesta manera el sentiment dels andorrans i andorranes que ja feia segles que consideraven de facto la Mare de Déu de Meritxell com a patrona. "És públic i notori, en totes les parròquies de les Valls, en aquestes, es considera des de temps immemorial a la Nostra Senyora de Meritxell com a Patrona de tot el territori andorrà", recull l'acta del Consell General d'aquell dia. També remarca que ho fa a petició de la ciutadania "fent-se eco dels sentiments i intèrpret dels desigs universals de les Valls", sense deixar de constar l'antiquíssim costum "de les autoritats de les Valls fer vot en nom d'estes acudin en les situacions greus i difícils a la protecció de la Nostra Senyora de Meritxell", remarcant que ja llavors era "la Patrona especial de les comarques andorranes".

La proclamació de Meritxell com a patrona del Principat d'Andorra marca, novament, una de les singularitats del nostre país, ja que va ser el Consell General qui en va fer la proclamació i posteriorment, uns 20 anys més tard, se sol·licità al Vaticà que ho acceptés. Avançant-se d'aquesta manera als protocols habituals que marquen que generalment és el Vaticà qui proclama una verge, Mare de Déu o santa patrona d'un territori. Un fet que els mateixos andorrans ja havíem fet al segle XV quan vam sol·licitar el reconeixement del Consell General com a institució que governava aquestes contrades.

Fa un segle i mig, el Consell General va posar per escrit un desig conjunt de tota la societat andorrana que sentia Meritxell com la seva patrona des de temps immemorials. I aquesta ha de continuar sent la tasca del Consell General, seguir posant per escrit allò que el poble andorrà vol i expressa a través de les urnes escollint els seus representants.

Tornant a Nostra Senyora de Meritxell, el 8 de setembre és el dia que tots units celebrem la nostra andorranitat, i la celebrem aquells que som andorrans, però també els milers de persones que al llarg dels anys han fet d'aquestes valls la seva llar.

Commemorar el Dia de Meritxell va molt més enllà de la litúrgia. Són molts qui ho celebren amb la família i amics fent un bon àpat o gaudint junts d'una jornada festiva, però és innegable que el pelegrinatge fins al Santuari de Meritxell és una tradició immemorial que avui segueix ben viva i que referma la unió dels que vivim a les Valls d'Andorra. Una tradició i mostra de respecte cap a la nostra patrona, Nostra Senyora de Meritxell, que estic segur que es mantindrà al llarg del temps.

Feliç Dia de Meritxell a totes i a tots.

És un honor saludar-vos amb motiu de la festa de la Mare de Déu de Meritxell en un any especialment significatiu perquè celebrem el 150è aniversari de la proclamació per part del Consell General de Nostra Senyora de Meritxell com a patrona de les Valls d'Andorra, fent realitat un dels anhels del poble andorrà: consolidar com a símbol nacional la dimensió religiosa, tradicional, festiva i popular de Meritxell.

El dia de celebració de la nostra patrona és un dia carregat de simbolismes, un dia en què queda palès que som un país arrelat en una història i unes tradicions seculares, però que a la vegada hem sabut avançar amb pas ferm cap a la modernitat. Meritxell és un dia de retrobaments en què s'evidencien més que mai no només els nostres vincles de pertinença, sinó també la nostra capacitat d'integrar la diversitat de la nostra societat, una societat que valora i respecta enormement la pluralitat, la tolerància, el diàleg i la cooperació.

El Dia de la Mare de Déu de Meritxell també és l'inici d'un nou curs polític que serà especialment intens, perquè els reptes que hem d'afrontar són importants si volem que Andorra segueixi oferint més i millors oportunitats per a les seves ciutadanes i ciutadans i, especialment, per al seu jovent. Per aquest motiu, al llarg d'aquesta novena legislatura hem d'esmerçar tots els esforços necessaris per avançar cap a la transició energètica i el creixement urbanístic sostenible, pal·liar la manca d'habitatge a preu assequible i l'encariment del cost de la vida, i impulsar la diversificació de l'economia en clau d'innovació i sostenibilitat. Aquests reptes tenen una dimensió social i econòmica evident i seran determinants per aconseguir la prosperitat econòmica i social els pròxims anys.

Sense cap mena de dubte, l'Acord d'associació amb la Unió Europea és la clau de volta del procés de diversificació econòmica que vam iniciar ara fa més de deu anys, perquè permetrà la participació del nostre país en el mercat interior de la UE de forma progressiva, ponderada i respectuosa amb determinades especificitats d'Andorra. Ens trobem en una fase de la negociació amb la Unió Europea que requereix més que mai explicar àmpliament a la ciutadania tot el que implica aquest procés, així, els pròxims mesos intensificarem les accions de comunicació per compartir tota la informació que tenim a l'abast. Un exercici de transparència per arribar allà on la política no

arriba i perquè tothom se'n pugui formar una opinió detallada i objectiva.

He iniciat aquesta salutació destacant que el Dia de Meritxell és un símbol inequívoc de l'excel·lent convivència entre la modernitat i la tradició. I els reptes als quals ens enfrontem també són un exemple d'aquesta convivència. Hem modelat un país cosmopolita i obert, però que conserva la nostra essència, la nostra genuïtat i les fortaleces que ens ha fet grans al llarg de la nostra història. Ara, en ple segle XXI, toca seguir avançant cap a un model sostenible capaç de satisfer les nostres necessitats actuals sense comprometre les necessitats de les generacions futures. Per tant, hem d'assolir un creixement equilibrat en els àmbits mediambiental, econòmic i social.

Un any més, des del Santuari de Meritxell s'ha pensat en un programa per dignificar aquest dia tan especial al qual tothom està convidat. Un dia que ens uneix a totes i a tots i que fa palès que som una societat orgullosa de la seva identitat i alhora altament cohesionada i inclusiva.

Molt bon Dia de Meritxell!

WWW.ILLA.AD

BON DIA DE MERITXELL!

Us recordem que el 8 de setembre, les botigues romandran tancades però les cafeteries, els restaurants i els cinemes estaran oberts.

EL CENTRE D'ANDORRA

ENTREVISTA A MOSSÈN RAMON DE CANILLO

“EN SEIXANTA ANYS ANDORRA HA CANVIAT MOLT, PERÒ LA FE A MERITXELL HA AUGMENTAT”

FACUNDO SANTANA

Mossèn Ramon Rossell (Belcaire, 1939), més conegut com a mossèn Ramon, ha complert seixanta anys des que va ser ordenat sacerdot. Sis dècades dedicat a l'Església catòlica, però sobretot, a les persones. D'aquests seixanta anys, 57 els ha passat com a rector de la parròquia de Canillo, on va arribar un diumenge de juliol del 1966. En aquest període, ha servit quatre bisbes: Ramon Iglesias, Ramon Malla, Joan Martí i el vigent, Joan-Enric Vives. Un any més, celebra amb entusiasme el Dia de Meritxell, que enguany compleix 150 anys com a patrona de les Valls d'Andorra.

Un any especial: 150 anys des que el Consell General va clamar que Meritxell havia de ser la Patrona de les Valls d'Andorra.

Sí, és molt important perquè fa 150 anys que el síndic Nicolau Duedra, de casa Passamané de Canillo, va demanar als consellers que proclamessin la Mare de Déu de Meritxell patrona i protectora de tot Andorra. Se'n conserva l'acta. A més, he pogut investigar de tu a tu amb la gent gran i els he preguntat què els explicaven els seus avis, i m'han dit que a finals del segle XIX el país passava una crisi, ja que s'havia acabat el ferro i les fronteres per passar els ramats estaven tancades. Van pregar a la Mare de Déu que els ajudés i des de Madrid va arribar el permís perquè els ramats poguessin passar per la frontera per anar a les fires de Salàs i d'Organyà. Per això, van demanar a Meritxell que fos la patrona de les Valls.

Amb tot, des del segle XII, els habitants d'Andorra ja s'encomanaven a la Verge de Meritxell.

Com he comprovat, a tots els santuaris que he visitat les comarques necessiten un pal de paller per sentir-se com a poble, per aplegar-se, com el lema d'Andorra: Virtus Unita Fortior (la unió fa la força). Fins fa 150 anys, els goigs de Meritxell deien “protecto-

Mossèn Ramon Rossell, rector de Canillo des de 1966.

“

La gent necessita convivència, ara més que mai, i Meritxell sempre té les portes obertes i fa país”

ra de Canillo”, i des d'aleshores s'hi ha afegit l'estrofa “per Patrona us aclama el Consell amb gran amor, que sou d'Andorra el tresor”. Actualment, a

l'Església anem cap a menys, en canvi, hi ha dos elements que prenen força: els santuaris i les cases de colònies. Quan faig missa a Soldeu o a Canillo venen deu, quinze persones, però el Santuari de Meritxell cada diumenge està ple, i en família. I a AINA sempre falten places. La gent necessita convivència, ara més que mai, i Meritxell sempre té les portes obertes i fa país.

Segur que hi ha moltes persones que prefereixen venir a homenatjar la patrona un altre dia que no sigui el 8 de setembre, una jornada que omple de gent el Santuari.

I tant. Tothom vol complir amb Meritxell, i durant el setembre ja venen a encendre un ciri o a fer una pregària. Per això el setembre és el mes meritxell i organitzem diverses activitats per

als infants, joves, gent gran... A més, com que és el 150è aniversari, també hi haurà un concert el dia 9 de setembre de la Jove Orquestra Simfònica de l'Anoia, una missa solemnitzada amb l'organista Jordi Alcobé el dia 22 d'octubre, i l'endemà, una conferència de la historiadora Meritxell Mateu sobre el perquè del patronatge de la Verge. No van ser els capellans que ho van demanar, sinó que va ser el Consell General, i això és un fet molt destacable.

Enguany, el cardenal Parolin oficiàrà la missa solemne de Meritxell.

Celebrarà la missa amb el nostre arquebisbe, monsenyor Vives. També hi haurà tota l'Església de les Valls i la presència de les autoritats. A més, el síndic farà el seu discurs des de la Sala Meritxell, l'espai que el Consell Gene-

Celebrand

Feliç dia de Meritxell

#BancaCompromesa

Creure, Crear, Creand[®]
Crèdit Andorrà

No van ser els capellans que van demanar que Meritxell fos Patrona, sinó que va ser el Consell General”

Tenim molta gent que ens ajuda, amb donatius o apadrinant les colònies d'un infant. Andorra és molt solidària. Cada any regalem una estada a les religioses que acullen infants i joves orfes i/o que arriben amb pastera.

Em deia que la fe a Meritxell ha augmentat. El fet de formar part de la Ruta Mariana, ha portat més pelegrins?

Així com el fet de ser Basílica només és un títol honorífic, la Ruta Mariana sí que ha atret molts pelegrins al Santuari Nacional, com a mi m'agrada dir-li, perquè aplega el país. De ruta a Lourdes, molts grups s'aturen aquí. A l'estiu passen unes 600 persones al mes pel Santuari; maig, juny, setembre i octubre, unes 300 al mes, sobretot gent gran en grup; i la resta de l'any, una mitjana de 100-120 persones. També atenem tothom qui vulgui una missa o una visita.

Celebra molts sagraments al Santuari?

Sobretot batejos i comunions. Cada vegada hi ha menys casaments. La gent té por, no sé per què, si estimar-se és el més bonic que hi ha al món!

ral té al Santuari, després de la missa d'infants.

Aquest any hi ha una altra efemèride destacada: ha complert seixanta anys de capellà.

En quedem quatre! El Paco, de Salàs de Pallars, el Joan, de Ribera de Cardós i el Benigne, de la Seu d'Urgell.

I aviat complirà sis dècades de rector de Canillo!

Hi porto 57 anys! Conec tothom! La ministra de Cultura, Mònica Bonell, ens regala dos campanes perquè toquin l'Ave de Meritxell cada hora. A la Mònica l'he vist néixer, vaig casar els seus pares...

Abans, el pagès que es venia terra era un traïdor a la pàtria; ara, qui no ven és ruc”

Què ha canviat més en aquests seixanta anys a Canillo?

Andorra ha canviat molt, però la fe

a Meritxell ha augmentat. Jo tot ho he après al cafè, preguntant i observant. Al migdia anava a Cal Aleix i al vespre a Cal Janet, i joves i grans jugàvem junts a cartes. Abans, el pagès que es venia terra era un traïdor a la pàtria; ara, qui no ven és ruc. Canillo era un carrer gran amb cases on vivia una gran família, ara tothom està dispersat. Amb tot, he tingut moltes vivències amb el poble. Segueixo promovent els valors d'AINA: fer país, l'amistat, la creativitat, l'esport de muntanya, l'espiritualitat i la inclusió.

A AINA venen infants d'arreu.

Tots són fills de Déu. Aquest any han tornat infants refugiats de la guerra.

hife
A N D O R R A

solucions
a la mobilitat
de les persones

Us desitgem

Feliç Dia de Meritxell

 hifeandorra.com

 +376 843 166

FELIÇ DIA DE MERITXELL

Continuem caminant junts.
Recordant el passat i transformant el futur.

LES COLÒNIES D'AINA

ARXIU NACIONAL D'ANDORRA-FONS FÈLIX PEIG

Mossèn Ramon, el dia de la col·locació de la primera pedra d'AINA.

EL LLEURE, L'ESGLÉSIA DE MOSSÈN RAMON

Mossèn Ramon va arribar a Andorra, a exercir de rector de la parròquia de Canillo, el juliol del 1966. Una de les seves dèries va ser muntar una casa de colònies per als infants, i gràcies a la seva voluntat de potenciar el lleure, que considera “un espai per treballar per l'Andorra Virtus Unita Fortior”, la primera pedra de l'edifici es va col·locar el 30 de setembre del 1979, fa més de quatre dècades. El centre de lleure es va inaugurar el 1982.

Segons explica mossèn en el programa de la festa de Meritxell d'enguany, en una conversa amb l'escriptora i docent Laura Casanovas, premi Carlemany 2023, el projecte d'AINA es fonamenta en cinc idees: fer país, crear lligams d'amistat, el muntanyisme a l'estiu i l'esquí de fons a l'hivern, sembrar valors i conrear l'espiritualitat que es porta de casa. “Tot vertebra en dues columnes: la muntanya i

el cançoner”, afegeix. Per al rector de Canillo, “el lleure és la meva església”.

El projecte que actualment té entre mans el mossèn per a AINA és muntar l'alberg campament Meritxel·lià al bosc –o basses– de Mereig. El rector considera que cal organitzar convivències per als joves amb problemes mentals i/o addiccions i oferir-ne als esplais i punts joves de tot el país per fer convivències i muntanyisme.

AINA acull cada any centenars de joves andorrans –i de fora– que hi acudeixen estiu rere estiu per gaudir de les colònies i molts altres hi tornen per fer de monitors. Dissabte 23 de setembre, els monitors i monitores pelegrinaran al Santuari de Meritxell per agrair a la Mare de Déu la bona feina feta durant les colònies i campaments viscuts pels 750 ainistes i debatre què millorar per a les colònies de l'any que ve.

OFRENA

FACUNDO SANTANA

L'orgue del Santuari de Meritxell.

solemne del Dia de Meritxell, en què l'organista Jordi Alcobé, de Canillo, tocarà algunes peces.

Mossèn Ramon Rossell, rector de Canillo, explica que l'orgue era una petició dels feligresos i que finalment s'ha pogut comprar gràcies als donatius. També aclareix que ha comptat amb experts per encarregar l'instrument més adequat per a la basílica. Per això, ha consultat amb l'exdirectora dels Petits Cantors, Catherine Metayer.

A més del bateig oficial de l'orgue el Dia de Meritxell, el 22 d'octubre se celebrarà una missa solemnitzada per l'organista Alcobé amb motiu dels 150 anys de patronatge de la Verge. Amb tot, mossèn Ramon confessa que ja l'han estrenat en petit comitè amb els altres companys que, a més d'ell, enguany han complert seixanta anys de capellà. De fet, un d'ells, mossèn Benigne de la Seu d'Urgell, és arxiver i organista i va tenir l'honor d'estrenar l'instrument. D'altra banda, també comenta que hi ha pelegrins i fidels que quan visiten el Santuari i descobrixen l'orgue, demanen de tocar-lo per honrar la Verge.

EL SANTUARI JA TÉ EL SEU ORGUE

L'església de Sant Pere Màrtir, a Escaldes-Engordany, la de Sant Esteve, a Andorra la Vella, la de Sant Iscle i Santa Victòria, a la Massana. Les tres esglésies

tenen un orgue propi per solemnitzar els oficis i gaudir de recitals, i ara s'hi afegeix la Basílica Santuari Nostre Senyora de Meritxell. El rectorat

de Canillo l'oferirà com a ofrena a la Mare de Déu de Meritxell amb motiu del 150è aniversari del seu patronatge. L'estrena oficial serà durant la missa

DEMÒCRATES

Demòcrates us desitja un bon dia de **Meritxell**

08.09.23

PROTECTORA DE LES VALLS

AINA

8 de setembre del 1921: el Conxa i l'hereu del Mas del Cortal porten al santuari la Mare de Déu de Meritxell, ja coronada.

PATRONA POPULAR DES DE FA 150 ANYS

La talla original de la Verge de Meritxell, desapareguda en l'incendi del 1972, data del segle XII. Amb tot, no és fins al llarg dels segles XIX i XX que s'oficialitza la devoció a la Verge de Meritxell per part de les autoritats andorranes, civils i eclesiàstiques.

El 24 d'octubre del 1873, el Consell General admet que "Nostra Senyora de Meritxell és considerada per les valls d'Andorra com a patrona i especial protectora seva des de temps immemorial". El síndic Nicolás Duedra,

de cal Passamané del carrer Gran de Canillo, declara Patrona d'Andorra la "protectora de Canillo". El Parlament recorda que en situacions difícils, com durant les guerres napoleòniques i carlines o davant del perill d'aiguats i epidèmies, sempre s'ha recorregut a la protecció de la Verge de Meritxell. Per tant, ja fa 150 anys que la Mare de Déu de Meritxell és considerada pel poble la Patrona de les valls d'Andorra.

Gràcies a la tradició popular i al

suport dels bisbes d'Urgell, alhora coprínceps d'Andorra, el bisbe Joan Benlloch Vivó va demanar al Vaticà, el 23 d'agost del 1913, la declaració canònica del patronat de la Mare de Déu de Meritxell sobre les valls d'Andorra. El papa Pius X va canonitzar la Verge l'any següent. El 9 de juliol del 1914, el bisbe va informar el síndic Bonaventura Moles de la resolució de la demanda. Uns dies després, el Consell General va aprovar diverses mesures per celebrar la canonització: la cele-

bració de la festa nacional, el dia 8 de setembre, i la inclusió a les medalles de les autoritats de la imatge de la Mare de Déu de Meritxell al revers de l'escut d'armes nacional. La Mare de Déu va sortir a les medalles fins al 1994, quan va ser substituïda per la porta de Casa de la Vall i la Constitució.

El procés de reconeixement de la Mare de Déu es va completar el 8 de setembre del 1921, amb la coronació de la Verge de Meritxell com a patrona d'Andorra. Durant la jornada es va interpretar oficialment, per primera vegada, l'himne andorrà, *El gran Carlemany*, escrit pel bisbe Benlloch i amb música de mossèn Marfany.

CAVA
BENITO

Establert 1956

Av. Carlemany, 82
Escaldes-Engordany
820 469

www.cavabenitowhisky.com

CAVA BENITO

SCOTCH WHISKY SELECCIÓ

Us desitja
feliç dia de Meritxell

RELACIONS INTERNACIONALS

AGÈNCIES

VISITA DEL SECRETARI D'ESTAT DEL PAPA

El cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat del Vaticà, es troba de visita oficial al Principat els dies 7 i 8 de setembre per presidir la festa nacional de la Mare de Déu de Meritxell.

El nunci apostòlic, monsenyor Bernardito C. Auza, representant del Vaticà a Andorra, ho va comunicar fa unes setmanes oficialment al copríncep episcopal i arquebisbe d'Urgell, Joan-Enric Vives, i al

cap de Govern, Xavier Espot. L'avís de la visita va ser rebut amb agraïment per part del Bisbat i de les autoritats del Principat, ja que enguany s'escau la celebració dels 150 anys de la declaració de la Mare de Déu de Meritxell

El cardenal Pietro Parolin es troba de visita oficial al Principat els dies 7 i 8 de setembre

com a patrona de les Valls d'Andorra. Parolin exerceix des del 2013 el càrrec de secretari d'Estat del Vaticà, el segon en l'escalafó immediatament després del Papa Francesc, cap

de l'Església catòlica, i s'encarrega de les relacions internacionals del Vaticà. El Papa va nomenar el cardenal Parolin secretari d'Estat de la Santa Seu fa deu anys, en successió del cardenal Tarcisio Bertone. Bertone, amb el Papa Benet XVI, va ser clau en la gestació del Concordat del 2008, l'acord que regula les relacions d'Andorra amb la Santa Seu.

Actualment, Carles Álvarez-Marfany és el representant diplomàtic d'Andorra a la Santa Seu.

El cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat del Vaticà.

Bon dia de
Meritxell

**Units per
la tradició**

AV. CONSELL DE LA TERRA 14-16 AD700 Escaldes-Engordany
grupheracles@grupheracles.com
Telefon +376 805 600

www.grupheracles.com

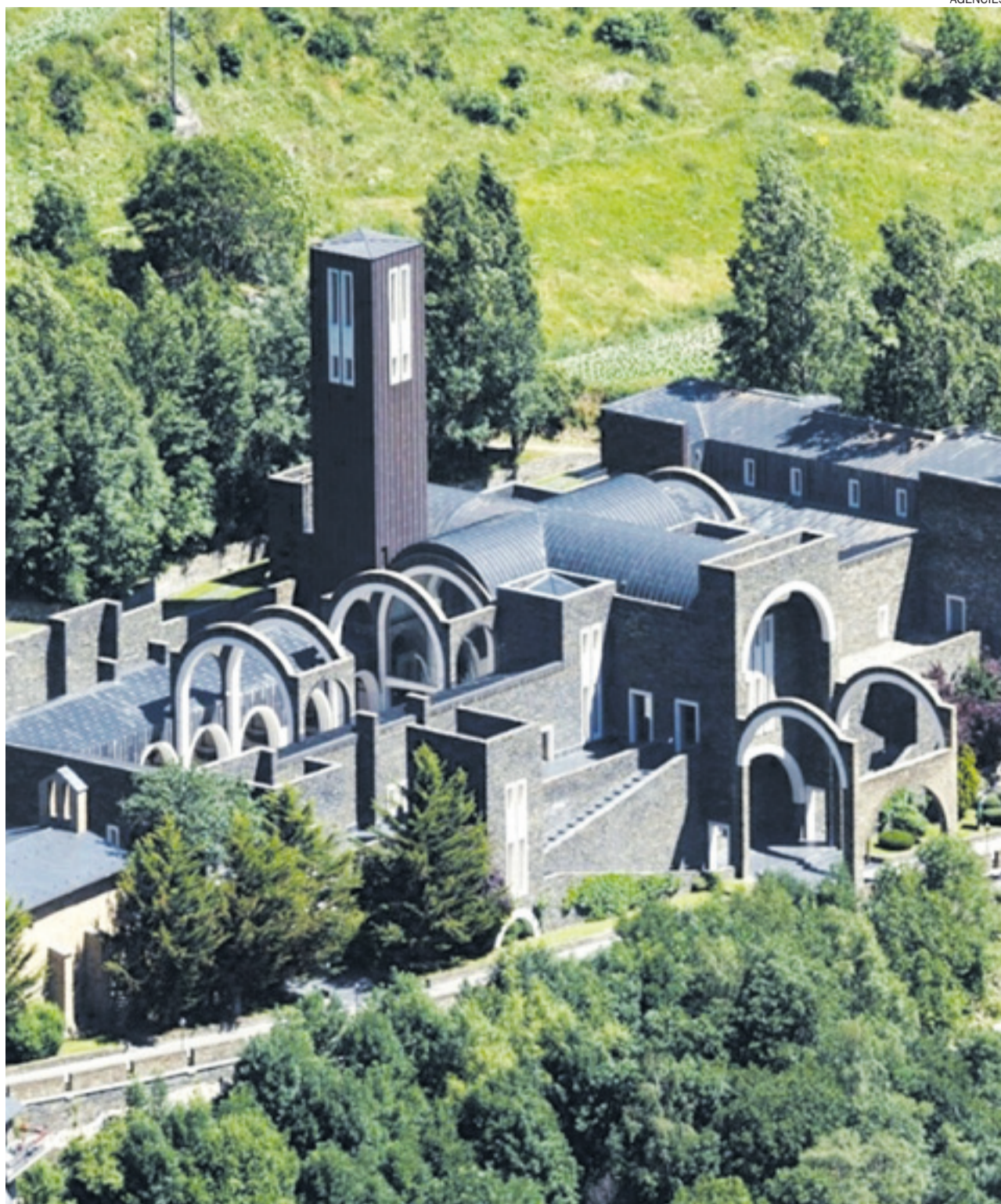
EL CONJUNT HISTÒRIC DE BOFILL

El conjunt històric de Meritxell està constituït pel Santuari Vell i el Nou, declarats béns d'interès cultural per la Llei 9/2003, del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra. El papa Francesc li va concedir, l'any 2014, la distinció de basílica menor.

Després de l'incendi de l'església de Santa Maria, el setembre del 1972, el Consell General va encarregar el nou santuari al taller de l'arquitecte barceloní Ricard Bofill (1939-2022). El projecte corresponia a "reprendre la tradició històrica de l'imaginari romànic amb l'aplicació, en la pràctica, de tècniques modernes de construcció i disseny."

El plantejament original incloïa un viaducte que connectava les muntanyes de banda i banda de la vall, un llac artificial amb un pont amb un carrer amb botigues i restaurants, una gran escalinata amb terrasses, petits aixoplucs i escultures de grans dimensions, a més d'amfiteatres per a aplecs populars i actes culturals. Finalment, només es va fer el santuari que coneixem, que es va començar a aixecar el 8 de setembre del 1974. L'edifici es va inaugurar dos anys després, el 8 de setembre del 1976.

L'edifici central del Santuari de Meritxell s'organitza a partir d'una nau de creu grega (quatre braços de la mateixa mida) i té un absis de planta quadrada. La coberta de l'edifici es fa amb volta de canó. Al voltant de la creu grega s'organitzen els diferents

AGÈNCIES

El Santuari de Meritxell.

espais del santuari, amb la proporció dels temples grecoromans recuperada per les esglésies del renaixement.

El conjunt arquitectònic el completa un campanar de torre de planta

quadrada inspirat en els campanars dels monestirs romànics catalans. L'edifici està recobert per unes làmines de coure, afegides per l'arquitecte amb l'objectiu que el pas del temps i

gràcies a la humitat es convertissin en làmines verdes que integressin encara més l'edifici en el paisatge muntanyenc, però el clima de les valls andorranes no ho ha permès.

ZONA
ASSEGURANCES

Us desitgem un bon dia de Meritxell

Zona Assegurances
C/ Callaueta 19
AD500 Andorra la Vella

Zona Assegurances 2
C/ de la Sardana, 21
Plaça de la Sardana, Baixos 4
AD500 Andorra la Vella

Zona Assegurances 3
Plaça del Consell, 9
AD200 Encamp

País Tradicció Orgull

NOSTRA SENYORA DE MERITXELL

Diu la llegenda que una diada de Reis de fa molt i molts anys, un pastor que es dirigia a missa a Canillo va veure un roser florit.

En apropar-se estranyat, va trobar una bella imatge de la Verge. Piadós, la va disposar a l'altar major de l'església de Canillo. L'endemà, però, en obrir l'església, la imatge havia desaparegut. Havia tornat al peu del roser.

Per protegir-la, la nit següent la imatge va quedar sota pany i clau a Encamp; però, novament de dia, tornava a ser on l'havien trobat.

Va ser llavors que els vilatans, interpretant el desig de la Verge, van construir una capella al costat del roser.

Financera
d'Assegurances

Prevenir és assegurar-te

RUTA FAMILIAR

UN PASSEIG DE PRATS A MERITXELL

El camí de Canillo a Meritxell és un itinerari fàcil, perfecte per fer en família. Té una longitud de 3,79 km, amb molt poc desnivell.

Aquesta ruta es pot recórrer en una passejada tranquil·la en menys d'una hora. Al llarg de tot el trajecte hi ha punts d'aigua i llocs de descans. El camí connecta l'església romànica de Sant Miquel de Prats, punt inicial de la ruta, i el Santuari de Meritxell, a l'altre extrem del sender.

1 CAPELLA DE LA SANTA CREU

Si preferiu encetar l'itinerari al poble de Canillo, la ruta comença a la capella de la Santa Creu, a l'inici del camí Ral de Canillo a Prats i Meritxell. Del segle XIV, la petita església es va bastir seguint l'estil de les cases pairals andorranes de l'època. A l'interior hi ha un gran retaule del segle XVIII. Cada 14 de setembre s'hi celebra la festa de l'Exaltació de la Santa Creu.

2 CREU DELS SET BRAÇOS

El recorregut passa per un prat paral·lel a la carretera i segueix fins a arribar a Prats. A la cruïlla del camí entre els pobles de Prats i del Forn es troba una reproducció de la Creu dels Set Braços o de les Set Banyes (l'original, del segle XVI, és a Casa Comuna). La llegenda diu que sis amics de Prats van fer una broma a un setè company, però va desaparèixer, així com un braç de la creu.

3 SANT MIQUEL DE PRATS

Al bell mig del poble de Prats s'aixeca l'església de Sant Miquel, un exemplar romànic rural, fet amb mitjans rudimentaris i materials humils. El temple va ser bastit entre els segles XII i XIII. El retaule, germà del de Sant Joan de Caselles, va ser venut els anys 1920. La talla de l'arcàngel Sant Miquel (segles XVI-XVII) s'ha conservat. La seva festivitat és el 8 de maig.

FELIÇ DIA DE MERITXELL

VIA MODA
ANDORRA

4 CREU DE CARLEMANY

Baixant pel camí trobareu, damunt d'una roca, la creu de terme de Meritxell. Aquesta creu del segle XVI també és coneguda com la Creu de Carlemany, i era un punt de referència per a tots els pelegrins que viatjaven fins al santuari. Es tracta d'una rèplica de l'original, una creu gòtica del segle XVI, que es troba a l'altar major de l'església parroquial de Sant Serni de Canillo.

5 ORATORIS

Seguint el camí trobareu dos oratoris que us indicaran que heu arribat al final del recorregut: el Santuari de Meritxell. Els pedestals amb pedra del país sostenen les capelletes que fan de sagrari a una petita imatge de la Mare de Déu de Meritxell. Al peu de la peanya, una llosa fa d'agenollador a cada oratori. Els dos oratoris estan ornamentats amb gaverneres.

6 SANTUARI

Al poble de Meritxell es troba el santuari, que inclou l'església vella, d'origen romànic i molt modificada en època barroca, que es va cremar el 1972 i es va reconstruir vint anys després, i el nou santuari, obra de l'arquitecte Ricard Bofill, que es va bastir entre el 1974 i el 1976. El santuari forma part de la Ruta Mariana (www.rutamariana.com).

COMPANYIA INTERNACIONAL DE BRILLANTS

*Únic despatx d'Andorra especialitzat exclusivament
en venda de diamants i or d'inversió*

FELIÇ DIA DE MERITXELL

MANEL CASTILLO.

Gemmòleg especialista en diamants. **Membre HRD** (consell sup del diamant) Amberes.
Tel.: 00 376 + 339 382

Col·legiat núm. 3136 Jorg
Av. Doctor Mitjavila, 17 baixos. Andorra la Vella

L'INCENDI

LA NIT TRÀGICA

La nit del 8 al 9 de setembre del 1972 ha quedat gravada a foc en l'imaginari andorrà. Aquella matinada, després de celebrar la festa nacional amb un homenatge a la Patrona de les Valls d'Andorra, les flames van destruir l'església de Meritxell i gairebé tot el que hi havia a l'interior, inclosa la talla romànica de la Verge. Amb tot, mig segle després encara corre la veu que la imatge no va desaparèixer aquella nit nefasta, sinó que va ser robada i que l'incendi en va ser l'excusa per amagar-ho.

Sigui com sigui, el foc va calcinar-ho tot i dos anys més tard es va encarregar al taller d'arquitectura de Ricard Bofill el projecte del nou santuari, que es va inaugurar l'any 1976. Les ruïnes de la capella antiga es van rehabilitar l'any 1994 i, des d'aleshores, el petit temple acull l'exposició *Meritxell Memòria*.

El Santuari Vell és una església dedicada a Santa Maria. L'edifici original era romànic i va ser aixecat en un moment indeterminat anterior a

FÈLIX PEIG (ARXIU NACIONAL)

9 de setembre del 1972: Els bombers treballen en l'extinció de l'incendi del santuari antic.

la segona meitat del segle XII, segons la llegenda, després de la troballa de la imatge en el mateix indret sota una gavernera florida.

Cap a l'any 1658 es va fer la nova

església barroca, que en gran part correspon a l'actual, a excepció de la capçalera, que es modifica al segle XIX, quan es construeix un cambril i es decora l'interior amb unes pintures

murals del pintor Josep Oromí. L'edifici actual té planta rectangular, absis de planta quadrada, coberta a dos aigües, campanar d'espadanya i porxo adossat al mur sud.

als

Andorra La Vella
Barcelona

Servei de bus pel Túnel del Cadí i C-16 (Autopista)
Bus service by the Túnel del Cadí and C-16 (Highway)

Sortides i arribades a Barcelona des de l'Estació del Nord situada a 5 minuts de Plaça Catalunya.

Departures and arrivals at Estació del Nord, 5 minutes away from Plaça Catalunya.

Preus / Prices

P.V.P. Bitllet Senzill : 31,00 € / Public price single ticket : € 31,00
Descompte anada i tornada : 36,00 € / Return discount : € 36,00
; Comprant el teu bitllet d'anada i tornada, la tornada et surt per 5 € !
Buying your return ticket, get the return trip for only € 5

Descompte Grups / Discount Groups:

2 persones..... 32,40 euros / 2 people € 32,40
3 persones 38,85 euros / 3 people € 38,85
4 persones 43,20 euros / 4 people € 43,20

ANDORRA LA VELLA, ESTACIÓ	↓	6:00	11:00	14:30	15:00	17:15	19:15
BARCELONA, EST.NORD	↓	9:20	14:15	17:45	18:15	20:30	22:30
		D	D-1	FEST.	LAB.	D-2	D
BARCELONA, EST.NORD	↓	7:00	10:30	13:00	15:00	19:00	19:30
ANDORRA LA VELLA, ESTACIÓ	↓	10:15	13:45	16:15	18:15	22:20	22:50
		D-1	D	D-2	D	LAB	FEST.

D: Diari, excepte 25/12 / Dolly, except 25/12
LAB: De dilluns a dissabtes feiners. / Monday to Saturday
D-1: Diari, excepte 25/12 i 01/01 / Dolly, except 25/12 and 01/01
FEST: Diumenges i festius / Sundays & Holidays
D-2: Diari, excepte dissabtes, 25/12 i 01/01 / Dolly, except saturdays, 25/12 and 01/01

!!! NOUS ABONAMENTS PER ESTUDIANTS!!!

ANDORRA - BARCELONA - ANDORRA

10 viatges per 150,00 euros
Caduca als 60 dies de la compra

20 viatges per 240,00 euros
Caduca als 120 dies de la compra

Altres destinacions amb abonaments per estudiants, Manresa, Terrassa i Sabadell. Consulta condicions a la nostra web.

FELIÇ DIADA DE MERITXELL

Empresa pionera al país en la gestió de recursos patrimonials, tant al principat d'Andorra com a l'estranger, al capdavant Sr. Gerard Pérez.

Membre 345 del col·legi professional d'agents i gestors immobiliaris d'Andorra (AGIA).

Attic
REAL ESTATE

Som assessors immobiliaris des de fa més de 25 anys i experts en l'administració de finques, l'administració patrimonial de particulars i la compravenda d'immobles.

Disposem d'una àmplia cartera de clients, cosa que ens permet una gestió àgil i segura.

Els nostres anys d'experiència ens avalen i ens donen la solidesa empresarial que avui ens precedeix.

WWW. ATTIC .AD
AV. CONSELL D'EUROPA 16, EDIFICI QUARS
PLANTA 1 DESPATX 13 , ANDORRA LA VELLA.

+376 828878

LA IMATGE

EL ROSTRE DE LA VERGE

GUILLEM DE PLANDOLIT (ARXIU NACIONAL)

La talla romànica

La Verge de Meritxell ha estat representada en diverses imatges. La talla romànica del segle XII era de fusta policromada, estilitzada (83 centímetres d'alçària), amb una expressió altament estàtica i rústica. La Verge portava una corona de cinc flors sobre el cap i un vel blanc sota la corona amb les vores adornades. La imatge anava vestida amb una túnica de color vermell, decorada amb flors i estels, i un mantell blau que deixava a la vista les seves grans mans: amb l'esquerra sostenia el nen, i la dreta la tenia estesa cap als devots. La Verge tenia un parell de peculiaritats: les sabates, per les quals també se la coneix com "la Verge dels esclops", i la mirada, lleugerament estràbica.

MUSEUS.AD

La rèplica de Sergi Mas.

Després de l'incendi del 1972, Sergi Mas va tallar una rèplica exacta de la imatge, a partir de les fotografies i les mides de l'original, que va presidir el santuari nou fins al 2005, quan un home amb les facultats mentals pertorbades la va robar i cremar. Aleshores, es va col·locar una talla de Jaume Rossa, veí de Meritxell que havia cisellat una versió de la Verge a partir de les fotografies de la talla original.

**ORDINO
ARCALÍS**
Grandvalira Resorts
ANDORRA

Accés gratuït al Mirador Solar de Tristaina

per als clients dels restaurants
de la parròquia d'Ordino
pel Dia de Meritxell,
el 8 de setembre.

Consulta tota la informació a
www.ordinoarcalis.com

Jeff de Bruges

NATURELLEMENT CHOCOLAT

FELIÇ DIA DE MERITXELL

"El plaer d'obrir una caixa de bombons no es pot explicar... ES DEGUSTA!
Amb receptes delicioses, combinant textures i contrastos de pur plaer."

Avinguda Meritxell 42
ANDORRA LA VELLA
ANDORRA
TEL: 882 882

@jeffdebruges.andorra

RAFAEL GÓMEZ

La imatge de Rossa.

ALGUNSGOIGS.BLOGSPOT.COM

La Verge tallada en 3D.

L'any 2016, el Bisbat d'Urgell va encarregar una rèplica de la talla original a un taller gironí, 3Dtecnic, que la va fer a partir de les fotografies que es conserven de la imatge romànica, i amb un programari especial va aixecar un model virtual en 3D que reproduceix la volumetria original de la talla. Actualment, és la imatge que es venera al Santuari.

LA IMATGE GÒTICA

MUSEUS.AD / F. BLASI CEC-A-3207

D'altra banda, des del segle XVI fins a la meitat del segle XX, la imatge va presidir l'altar major de l'església de Santa Maria des del segle XVI fins a la meitat del segle XX va ser una talla gòtica, ja que es considerava més bonica, segons la moda de l'època. Amb tot, el poble sempre va venerar la talla romànica.

La Meritxell gòtica, que en realitat corresponia a una imatge de la Verge del Roser, es presentava dreta, vestida molt elegantment, sense els esclops, amb l'expressió dolça, carregant l'infant als braços i tots dos a la mateixa altura. No tenia la mà allargada i estesa característica de la verge romànica, ja que la marededeu gòtica agafava un ram de flors amb la mà.

De fet, el 8 de setembre del 1921 el copríncep episcopal Justí Guitart va coronar canònicament la imatge gòtica de la Mare de Déu de Meritxell, que va desaparèixer en l'incendi del 1972.

La Verge gòtica.

Ascensors Principat

Ctra. de la Creu Blanca · Xalet Els Ascolls
AD400 L'ALDOSA (Principat d'Andorra)
ascensorsprincipat@andorra.ad
Tel. 737 777 · Fax 838 038

PORTES D'ENTRADA

PORTES DE GARATGE

INSTAL·LACIÓ,
MANTENIMENT,
REPARACIÓ I REFORMA
D'ASCENSORS

/ 8 de setembre

/ **Jocor**

Feliç dia de Meritxell!

Meritxell patrona de
les Valls d'Andorra.

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL·LECTIVITATS

/ **Jocor**

CANÇÓ POPULAR

GOIGS A LA MARE DE DÉU DE MERITXELL

GOIGS A LA MARE DE DÉU DE MERITXELL
PATRONA DEL PRINCIPAT D'ANDORRA
(Bisbat d'Urgell)
Se'n celebra la diada el 8 de setembre

Puix aquí, divina planta, volguéreu, tendra, brotar: De Meritxell Verge santa, vulgueu-nos sempre ajudar.

Prop les aigües del Valira que murmura als vostres peus, escolteu del qui sospira les adolorides veus. Belles flors i tendres plantes encatifen vostre altar: *De Meritxell...*

Per llurar-vos de la ira d'infidel perseguidor, per molt temps l'erema mantanya encobert tan ric tresor. Mes el cel volgué mostrar-vos com un sol foentós i clar: *De Meritxell...*

Una seca gavarrera que amagava tan gran bé, abans de ser primavera verda fulla i flor tragada. Puix vós sou rosa divina de bellesa singular: *De Meritxell...*

Els pobles veïns s'afanyen a venir-hi en processó i a l'església us acompanyen amb fe viva i devoció. Mes tantost la nit arriba, vós torneu al roserar: *De Meritxell...*

Vostra voluntat sagrada clarament manifesteu quan, enmig d'una nevada, vostre tron anseriàreu. Des d'aquí tostemps volleu gràcies sens fi dispensar: *De Meritxell...*

Beneït sigui tothora el dolç nom de Meritxell pel romeu, que aquí us implora, dels comtats de Foix i Urgell. De la Conca i la Cerdanya us vénen a visitar: *De Meritxell...*

Ja des de l'Edat Mitjana per les Valls sempre vetlleu, i vós, Reina sobirana, la fe d'Andorra guardeu. El verí de l'heretgia mai no hi pogué penetrar: *De Meritxell...*

Si ens amenaçaven guerres com un terrible flagell, defensau aqueixes terres amb el vostre sant mamell, i amb miracles prodigiosos l'enemic feu recular: *De Meritxell...*

Vós oïu el qui en les penes busca aquí el consol perdut; el malalt sent a les venes renèixer vida i salut. Quan del cel la pluja ens marca, aviat la feu baixar: *De Meritxell...*

Per patrona us aclama el Consell amb gran amor, i entusiasmada proclama que d'Andorra sou tresor. Les Parròquies andorranes vós, Reina, vulgueu guardar: *De Meritxell...*

Com a reina us coronaren tots els pobles andorranos; devotíssims cel locaren or i argent en vostres mans. Diadema molt preuada per vós van encomanar: *De Meritxell...*

Amb vostra mà poderosa gardeu-nos de tot perill i porteu-nos amorosa al vostre santíssim Fill. Coronats d'eterna glòria dalt al cel puguem cantar: *De Meritxell...*

Puix vostra bondat és tanta, que us diguem aquí habitat: De Meritxell Verge santa, vulgueu-nos sempre ajudar.

Lletra: anònima (1874) - Música: anònima popular - Il·lustració: P. Oriol M. Del, senyor de Montserrat

Tornada:

Puix aquí, di-vi-na plan-ta, vul-gueu-nos-semp-re au-ja-dar: De Mer-it-xell Ver-ge sa-n-ta, vul-gueu-nos-semp-re au-ja-dar. Prop les aigües del Va-lira que mur-mu-ra als vos-tres peus, es-col-teu del qui sos-pi-ra les a-dol-o-ri-des ve-us. Bel-le-s flors i ten-dres plan-tes en-ca-ti-fen vos-tre al-tar: De Mer-it-xell Ver-ge sa-n-ta, vul-gueu-nos-semp-re au-ja-dar.

Y. Pregueu per nosaltres, santa Mare de Déu R. Perquè siguem dignes de les promeses de Crist

PREGUEM

Concediu, Senyor, als vostres servents el do de la gràcia divina; i ja que la maternitat de la Verge Maria fou per a nosaltres l'inici de la salvació, que la festa de la seva Nativitat ens porti un augment de pau. Per Crist Senyor nostre. - R. Amén.

Puix aquí, divina planta, volguéreu, tendra, brotar: De Meritxell Verge santa, vulgueu-nos sempre ajudar.

Prop les aigües del Valira que murmura als vostres peus, escolteu del qui sospira les adolorides veus. Belles flors i tendres plantes encatifen vostre altar.

... Beneït sigui tothora el dolç nom de Meritxell pel romeu, que aquí us implora, dels comtats de Foix i Urgell. De la Conca i la Cerdanya us vénen a visitar.

... Per patrona us aclama el Consell amb gran amor, i entusiasmada proclama que d'Andorra sou tresor. Les Parròquies andorranes vós, Reina, vulgueu guardar.

Tornada:
Puix vostra bondat és tanta, que us digneu aquí habitat: De Meritxell Verge santa, vulgueu-nos sempre ajudar.

Lletra: anònima
Música: popular
Data de composició: 1874

BAR - RESTAURANT

Carrer Major, 2. AD400 La Massana. (+376) 722 444 | @ tapeodario | Tapeo De Dario

US DESITGEM
FELIÇ DIA DE
MERITXELL

T. (+376) 73 73 73 • M. (+376) 34 97 77
comercial@cisa.ad
cisa.ad

T. (+376) 80 82 82
info@kwandorra.com
kwandorra.com

T. (+376) 80 82 83 • M. (+376) 38 82 83
info@windsorandmeyers.com
windsorandmeyers.com

LA RONDALLA

LA LLEGENDA DE MERITXELL

Conta la llegenda que un 6 de gener de fa molts segles el veïnat de Meritxell anava a Canillo per assistir a la missa de Reis. Quan els habitants del poblet van passar per on avui s'aixeca el vell santuari, van veure una gavernera florida. El fet els va sorprendre, i molt, ja que no és habitual que un roser silvestre floreixi en ple hivern. Quan s'hi van apropar, als peus de l'arbust hi van trobar una bellíssima talla de fusta que representava la Verge Maria. El grup va anar a avisar de seguida el rector i tot el poble, van recollir la imatge i la van portar a Canillo, on la van col·locar a l'altar major de l'església del poble, per venerar-la mentre li construïen una església.

L'endemà, però, el sagristà de la parròquia va descobrir, esgarriat, que la talla no hi era i va cridar que l'havien robada. Tot el poble es va exclamar. Amb tot, un home que acabava d'arribar a Canillo va dir que passant per Meritxell havia vist una gavernera florida amb una bella imatge de la Verge.

Efectivament, la Verge havia tornat a l'arbust florit, i els veïns canillencs van pensar que potser la Mare de Déu volia quedar-se a Encamp. Els vilatans del poble veí la van anar a recollir en processó i també van prometre bastir una bella església en el seu honor.

Però de nou, la talla va tornar a Meritxell, enmig d'una gran nevada i al peu del roser florit. Els veïns de Canillo i d'Encamp van entendre que la Mare de Déu volia quedar-se allà, i va ser en aquell indret on li van construir una capella.

LES MAREDEU TROBADES

La llegenda de la troballa de la marededeu de Meritxell s'inscriu en un model arquetípic que s'estén pels països mediterranis, sobretot pel sud d'Europa. Al llarg de la serralada pirinenca, hi ha moltes imatges marianes l'origen de les quals és molt similar a la de Meritxell. La història de totes elles és molt semblant: un pastor s'adona que un dels animals del ramat té un comportament estrany i que busca i ensuma alguna cosa a prop d'una cova, arbre, font, roca o esbarzer. El pastor s'hi apropa i descobreix la imatge d'una Mare de Déu.

A partir d'aquí, les narracions ofereixen dues opcions: en una de les

Quadre de la Verge de Meritxell pintat per Margarida Cepèda.

variants, el pastor agafa la imatge i la porta al nucli de població més proper per anunciar la seva troballa. Els vilatans decideixen erigir una ermita per a la Verge o bé entronitzar-la a l'església parroquial. En tots els casos, la talla fuig i retorna al lloc original, fins a dues o tres vegades. Per tant, la voluntat de la Mare de Déu trobada és quedar-se a l'emplaçament inicial, on caldrà construir-li una capella, una

ermita o un santuari.

En l'altra variant de la llegenda, el pastor no s'emporta la imatge que ha trobat, sinó que avisa el poble, que acudeix en processó al lloc de la troballa. Mentre discuteixen on fer l'edifici per venerar-la, la Verge mostra la seva voluntat mitjançant algun prodigi, que indica que es vol quedar allà per sempre.

Una de les principals interpretaci-

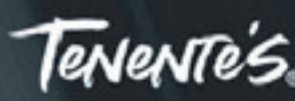
ons d'aquestes rondalles és la cristianització de creences i cultes pagans entorn de les deesses mares i de diferents divinitats femenines de la fecunditat, substituïts pel culte marià, amb una forta capacitat de convocària devocional i popular, segons s'explica al llibret sobre el conjunt del santuari de Meritxell editat pel departament de Patrimoni Cultural del Govern d'Andorra.

Us desitja un bon dia de Meritxell

Marques internacionals

SEGUEIX-NOS

📍 Av. Joan Martí, 73 · Local 2. RD200 Encamp

☎ Tel.: 00376 815 971 · Mòbil: 00376 333 954

www.group-nova.com

ELS ORÍGENS

UN POBLE DOCUMENTAT DES DEL SEGLE XII

El nom de Meritxell com a topònim està documentat, com a mínim, des de finals del segle XII. El 8 de gener del 1176, tres-cents vuitanta caps de casa de la vall d'Andorra van firmar una concòrdia amb els canonges de la catedral de la Seu d'Urgell. Entre els caps de casa de Canillo que consten als documents hi ha Joan Subran, de Meritxell, i Mir Guillem, de Mollereres. Aquest és el primer testimoni escrit, conegut, on apareixen els noms de Meritxell i de Mollereres.

Amb tot, és molt possible que Meritxell ja existís al segle XI com una petita comunitat formada pels nuclis de Meritxell i Mollereres, aglutinats per l'església de Santa Maria i el seu cementiri.

El llogarret es trobava al costat del camí ral d'Encamp a Canillo, passades les gorges de la Bor. L'església s'aixecava aïllada en una roca al peu d'un fort desnivell sobre el riu Valira d'Orient, sota ja del camí ral que guanyant altura es dirigeix cap a Prats.

CARTESIPOSTALSDARREU.BLOGSPOT.COM

Un aplec de Meritxell celebrat al segle XX, abans de l'incendi.

L'església romànica es va ampliar durant la dècada dels anys 1650, però el poble continuava sent un petit nucli agrícola i ramader de la parròquia de Canillo. Al final del segle XVIII, entre

Meritxell i Mollereres només hi havia vuit cases amb un total de 30 habitants.

La construcció de la carretera General 2, allunyada de Meritxell, li va fer

perdre la seva condició de lloc de pas. Amb el nou Santuari i la seva popularitat, convertit en un punt de peregrinació, Meritxell continua sent un poble petit però molt conegut i visitat.

**VETS
FONTBLANCA**
Clínica Veterinària

Avda St Antoni 39, Edifici Acàcia Baixos
AD400 La Massana ANDORRA

Telèfon 840 810
Urgències 640810

Horaris:
dilluns a divendres:
9:30 -20:00
dissabtes: 10:00-13:00

FELIÇ DIADA DE MERITXELL

EL NOSTRE RESTAURANT TOC
ROMANDRÀ OBERT

RESERVA LA TEVA TAULA

+376 697 375

@tocandorra

 AnyósPark
The Mountain & Wellness Resort

TOC
RESTAURANT
BY PACO MÉNDEZ

MÚSICA

30 ANYS DE L'ONCA

El tradicional concert de Meritxell de l'ONCA coincideix enguany amb trentè aniversari de la creació de la Fundació Orquestra Nacional Clàssica d'Andorra (Fundació ONCA). La producció, titulada *30!*, anirà a càrrec de la Jove Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra (Jonca) i comptarà amb la col·laboració de l'ONCA, sota la direcció de Jordi Coll.

El fil conductor de l'espectacle serà l'ONCA, un personatge animat que apareixerà en una pantalla gran de l'auditori per explicar, a través d'onze càpsules animades i musicades, la història de la Fundació. Jordi Coll i Miquel Coll s'han encarregat dels arranjaments i la composició sonora, Agustí Franch del guió, Pau Gros, de les animacions, i l'actriu Irina Robles ha posat la veu en off de l'ONCA.

Durant el concert, la Jonca interpretarà composicions de Vivaldi (1678-1741), Mozart (1756-1791), Sibelius (1855-1957), Txaikòvski (1840-1893), Elgar (1857-1934), Grieg (1843-1907) i Holst (1874-1934), peces de Toni Xuclà (1955) i Karl Jenkins (1944), i la cançó popular Happy Birthday arranjada per a cordes.

El concert tindrà lloc el diumenge 17 de setembre, a les 12 hores, a l'Auditori Nacional d'Andorra. Les entrades, a 5 euros, es poden comprar al web www.onca.ad.

A més, amb motiu de la festa nacional, el Festival Internacional d'OrgueAnd 2023 organitza un concert d'orgue i saxo amb Michael Utz i Marc Felis Candela, primer premi

La Jonca, en un dels assajos del recital del 30è aniversari.

L'organista Michael Utz.

El saxofonista Marc Felis Candela.

del SaxFest. Els músics interpretaran obres de Bach (1685-1750), Saint-Saëns (1835-1921), Gounod (1818-1893), Vitali (1632-1692), Hahn (1874-1947) i

Jonkisch (1934-2004).

El recital, titulat *Ressons de la música barroca i vocal*, tindrà lloc a l'església Sant Esteve d'Andorra la Vella,

dissabte 9 de setembre a les 21.30 hores. L'entrada és gratuïta amb col·lecta, però cal reserva prèvia al web www.amicsdelsorgues.com.

F I T O s.l.

vidrier

C/ Poblado, 37. Naus Cortés. Local,3
AD500 Santa Coloma
Tel: (+376) 811 356 · Fax: 863 398
fito@andorra.ad

30 ANYS ENVIDRIANT ANDORRA

FORUMGRUP

GLOBAL CONSULTING

BENVINGUTS A ANDORRA

Andorra s'ha reinventat durant els darrers anys per donar pas a un país modern i obert a la resta del món. Els canvis establerts en els seus models econòmics i fiscals, l'han posicionat com un país amb transparència financera i fiscalitat homologades a nivell internacional. Andorra és un país amb gran estabilitat social, política i econòmica que gaudeix d'una pressió fiscal més baixa en relació a altres estats. Amb una economia basada principalment en el sector serveis, existeix un clar interès governamental per captar capital estranger, aplicar un estricte control per evitar pràctiques il·lícites i mantenir els alts estàndards de qualitat de vida que sempre han estat un referent en aquest país.

FISCAL

COMPTABILITAT

LABORAL

MERCANTIL

GESTORIA

DIGITAL

GLOBAL CONSULTING

El nostre treball i professionalitat compta amb l'aval de moltes empreses petites, mitjanes i grans, nacionals i multinacionals, que han confiat amb nosaltres i junts compartim el dia a dia per assolir els objectius marcats. Des de les nostres oficines centrals a Andorra La Vella, us oferim suport i acompanyament, que reforcem amb les oficines de Barcelona.

T 00 376 81 25 25

A C. Prat de la Creu, 59-65, Esc. C, 5p - ANDORRA LA VELLA

W forumgrup.ad

RUTA MARIANA

FACUNDO SANTANA

Visitants al recinte del Santuari de Meritxell.

La idea de creació de la Ruta Mariana es va gestar durant la celebració de l'Exposició de Saragossa del 2008 i les negociacions per a la incorporació del Santuari de Meritxell van començar quatre anys després. El projecte ha estat una realitat gràcies a la col·laboració entre el ministeri de Cultura, el Bisbat d'Urgell, el rector del Santuari, mossèn Rossell, i Andorra Turisme.

Per tal de promoure els santuaris que formen part de la Ruta Mariana existeix la pàgina web www.rutamariana.com. També es pot visitar el web www.santuariidemeritxell.com on s'inclou informació específica sobre el santuari i, en general, d'Andorra com a destinació turística. De fet, existeix una ruta preestablerta que comença al santuari del Pilar, continua per Torreciudad i Lourdes, després Meritxell i acaba a Montserrat.

DESTÍ DE PEREGRINACIÓ

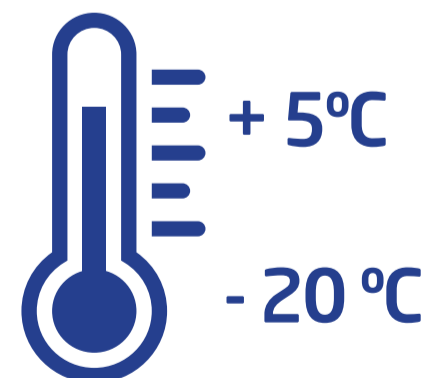
Fa gairebé una dècada que el Santuari de Meritxell forma part de la Ruta Mariana, un itinerari d'interès cultural i religiós pensat per a turistes que tenen com a motivació principal o secundària del seu viatge la fe mariana. La ruta

està formada per cinc santuaris: El Pilar (Saragossa), Torreciudad (Osca), Montserrat (Barcelona), Lourdes (França) i Meritxell (Andorra). En conjunt, reben 12 milions de visitants a l'any. Meritxell s'hi va incorporar el març del 2014.

GTP

General de Transports
i Paqueteria

Entrega el mateix
dia BCN-AND
amb temperatura
controlada

+376 741 269

+376 330 422

www.gtpaq.com

Il·luminació

Tot en assessorament i productes de il·luminació

- > Producte tecnificat
- > Les marques mes innovadores
- > Equip tècnic especialitzat
- > Departament de projectes

Soluciones

novelec andorra, S. A. | Prat Salit, 9 AD500 Santa Coloma
Principat d'Andorra | Tel. 376 72 13 65

Renovables

L'excel·lència per ser eficient

- > Productes pioners al mercat
- > Marques de prestigi
- > Acompanyament en projectes
- > Recolzament en postes en marxa

LONGI

SUNFER

GOODWE

Cotxe elèctric

Circutor

AGENDA

7 de setembre - Vigília de Meritxell

- 21 h Rosari pel jardí de Meritxell.
- 21.30 h Eucaristia a l'església de Meritxell.
- 22.15 h Píscolabis al claustre.
- 22.30 h Ball de festa major a la plaça del poble.

8 de setembre - Santuari de Meritxell

- 7 h Obertura de l'església.
- 7.30 h Missa de l'aurora.
- 9 h Missa jove animada pels infants i joves d'AINA.
- 11 h Eucaristia solemne presidida pel cardenal Parolini concelebrada per l'arquebisbe i copríncep Vives.
- 12 h Sardanes amb la Cobla Osona. Repartiment de coca i moscatell.
- 18 h Concert del Cor dels Petits Cantors d'Andorra.
- 19 h Missa vespertina.

9 de setembre

- 19 h Concert Nit d'ombres, amb la Jove Orquestra Simfònica de l'Anoia.
- 11.30 h, 12.30 h, 16 h i 17 h Museu Carmen Thyssen Andorra. Taller de pintura amb aquarel·la 'Decorem el Santuari de Meritxell'. A partir de 4 anys.

10 de setembre

- 11 h i 12 h Museu Carmen Thyssen Andorra. Taller de pintura amb aquarel·la 'Decorem el Santuari de Meritxell'. A partir de 4 anys.
- 12 h L'arquebisbe Vives celebra el sagrament de la confirmació.

14 de setembre

- 11 h Pelegrinatge dels residents del Cedre i celebració de l'eucaristia al Santuari.

17 de setembre

- 12 h Concert de Meritxell de la Jove Orquestra Nacional d'Andorra (Jonca). 'La producció 30!', amb motiu del 30è aniversari de la Fundació ONCA, tindrà lloc a l'Auditori Nacional d'Ordino. 5 euros.

23 de setembre

- Pelegrinatge a Meritxell dels monitors i monitores d'AINA.

10 d'octubre

- 11 h Missa de la Festa Magna al Santuari de Meritxell.

22 d'octubre

- Missa solemnitzada per l'organista Jordi Alcobé i ofrena del nou orgue a la Mare de Déu, al Santuari de Meritxell.

23 d'octubre

- 20 h Conferència 'El patronatge de la Mare de Déu de Meritxell, amb Meritxell Mateu, al Palau de Gel.

24 d'octubre

- 150è aniversari de la proclamació de la Mare de Déu de Meritxell com a patrona d'Andorra.

B&C SERVEIS

Lloguer de maquinària

Passatge de les Codolles, 5, AD400 La Massana · bcserves@icloud.com · Tel.: +376 355 115

Més de **55 anys**
al vostre servei amb
la vostra confiança

Agents exclusius **COMPANYIA ANDORRANA D'ASSEGURANCES SA**

ELS VOSTRES ASSESSORS EN ASSEGURANCES
Professionalitat, experiència, proximitat, solvència i servei

- Automòbils
- Multirisc a la carta (llar, comunitats, comerç, hotels, etc.)
- Incendi-Robatori
- Responsabilitat civil general
- Exposicions
- Tot risc de la construcció
- Garantia desenal
- Maquinària
- Assegurança accident personal
- Vida
- Transport

Av. Meritxell, 88, 1r esquerra - AD500 Andorra la Vella
Tel.: 804 490 - Fax: 865 100 - s&c@xsa.ad - s&c@andorra.ad

CONFIANÇA
EXPERIÈNCIA
PROXIMITAT
SOLVÈNCIA

La 1a companyia
d'assegurances d'Andorra

Més de 70 anys 1951-2023

COMPANYIA ANDORRANA D'ASSEGURANCES SA

AV. MERITXELL, 88, AD500 ANDORRA LA VELLA
TELÈFON: 806 806 · FAX: 824 605 · caa@xsa.ad

*Bon dia de
Meritxell*

8.9.2023

Bon Dia de Meritxell

Els comuns de les set parròquies us desitgen una bona festivitat.

COMÚ DE CANILLO

Comú d'Encamp
ANDORRA

COMÚ D'ORDINO

COMÚ DE LA MASSANA

COMÚ
D'ANDORRA LA VELLA

COMÚ DE
SANT JULIÀ DE LÒRIA

COMÚ
D'ESCALDES-ENGORDANY

